

Utlåtande om regeringens propositionsutkast till riksdagen med förslag till lagstiftning om reformen av ordnandet av social- och hälsovård samt räddningsväsendet och om inrättandet av landskap

Ärende: Sydkustens landskapsförbunds utlåtande om VN/8871/2019, regeringens proposition till riksdagen

Elefvården bör finnas nära, vara lättillgänglig och ansvaret bör förtydligas

Angående regeringens proposition till riksdagen om vård- och landskapsreformen vill Sydkustens landskapsförbund r.f. framföra sin oro över hur elevvården i skolan framöver arrangeras. I lagförslaget har vårdlandskapen organiseringsansvar för elevhälsan psykolog- och kuratorstjänster samtidigt som ansvaret för elevernas välbefinnande finns hos kommunen, skolan och rektorerna. För att fortsättningsvis kunna garantera en tillräcklig och tillgänglig elevvård ser Sydkustens landskapsförbund att elevvården skulle fortsättningsvis handhas av kommunerna. Om detta inte är möjligt, behövs en tydlig ansvarsfördelning och en tillräcklig resursering av elevvård till skolorna.

Skolan är en plats för barn och unga där inläring sammanflätas med välmående. Om elevvården flyttar till vårdlandskapen går man från en gemensam till en mer individuell elevvård. Det finns en risk att man glömmer den gemensamma elevvården som stöder hela skolan och de fördelar som finns gällande satsningar på förebyggande arbete. Sydkustens landskapsförbund r.f. vill därför starkt lyfta fram vikten av en nära och tillgänglig elevvård. Elevvården måste finnas nära eleverna och tjänsterna bör vara lättillgängliga. Reformen bör inte heller ta bort resurser från den gemensamma elevvården som stöder hela skolan. Företrädesvis borde elevvårdens organiseringsansvar stanna i kommunerna samtidigt som tillräckliga resurser för detta styrs till kommunerna.

Reformen innebär också stora frågetecken då en del av ansvaret för elevernas välbefinnande finns kvar hos kommunen och skolornas rektorer, samtidigt som kommunen eller rektorerna inte skulle ha beslutanderätt om personalen som ansvarar för elevvården. Om elevvården flyttar över till vårdlandskapen, som nu föreslås i lagförslaget, behövs därför en tydlig plan för hur landskapen ska verkställa den service som garanterar kvaliteten på elevvården - också inom den svenskspråkiga utbildningen. Om bemanningen av elevvården flyttas över till vårdlandskapen bör även ansvaret som nu är ålagt på rektorerna ses över. På den här punkten behövs alltså **ett förtydligande om vilken del av välbefinnandet som enligt lag ska finnas kvar i kommunen och ett förtydligande om vem som ansvarar för och hur tillgången till elevvårdstjänsterna garanteras.**

Likvärdiga och kvalitativa tjänster bör tryggas också inom den svenskspråkiga elevvården. För det här behövs tillräckliga resurser som beaktar olika regioners och skolors behov. Vi befarar att avsaknaden av en svensk administration i landskapen ytterligare förminskar resurserna för det förebyggande arbetet och att elevvården endast fungerar reaktivt. För att reformen ska kunna anses lyckad måste det finnas **en tydlig plan för hur landskapen ämnar verkställa den service som garanterar kvaliteten på elevvården inom den svenskspråkiga utbildningen.**

Sydkustens landskapsförbund betonar **vikten av en tillräcklig tillgång till kurators- och psykologtjänster i skolorna.** Det måste finnas tillräckligt med utbildad personal inom elevvården. Personalsituationen bör noggrant följas med och det bör finnas en tydlig ansvarsfördelning för att i god tid se behoven och reagera ändamålsenligt. **Ytterligare bör man överlag i vårdlandskapen trygga ett tillräckligt antal svenskspråkiga anställda för att säkerställa tjänster av god kvalitet på lika villkor för båda inhemska språkgrupperna.**

Helsingfors den 24 september 2020

Sydkustens landskapsförbund r.f.

Silja Borgarsdóttir Sandelin
Ordförande

Christel Björkstrand
Direktör